

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

3 ДІЯЛЬНОСТІ ВІДДІЛІВ ТУРФДІМ.

Вегремак, Алта.

Вегремакський відділ ТУРФДІМ по-новому але певно поступив вперед. Від протакту, сезону до тепер було влаштовано цілу низку підприємств, з яких була матеріально в моральні користь. Між тим проведено досить повільно кілька робітничих літературних заходів які кваліфікують серед наших робітників зростає, а число членів нашої організації збільшується.

Наші мистецькі спроби, головно ж наші концертні виступи під упором нашого учителя, т. Давидюка, стають ширше, більше популярними й сяди нашого Укр. Роб. Дому під час концертів, все заповнює.

Головну роль в наших мистецьких заходах повині драматичні групи заради дитячої колекції нашої Роб. Діт. Школи, який бере живу участь майже у всіх концертах. Концерти ці спонукають здебільше з виступами оркестра В. Каланчука, а також з промовами та колектами, з якої видає декілька 15 до 20 доларів, суми хоч і не великі, але на наш обставини досить поважні.

Кінець-кінець центром уваги вегремакського робітництва є такі наші Роб. Діт. Школа, яка під упором т. Давидюка дуже гарно розвивається.

Остані мені це подобають якнайкраще успішні наші школи та її учні-дівчата в їх далішній праці для нашої організації.

Робкор.

БУДОВА НОВОГО УКР. РОБ. ДОМУ.

Форд Сіті, Онт.

Заходом місцевого відділу ТУРФДІМ відбулось у нас 31 жовтня в приміщенні в справі будови свого власного Укр. Роб. Дому. Головою віча, т. Н. Жечук, відриваючи віне, поклавши до слова фінансового секретаря Ф. Михайлика, який прочитав фінансовий звіт. На основі цього звіту всі гроші зібрані на будову дому і зложені в банку в суму \$532.25, крім цього заплановано як архітектором \$150.00, а бачки, як на 1,000 доларів є відписані закладації, то-бто об'являють жертовно, які поки що впливають дуже повільно, бо багато робітників, що відписали ці закладації, хвилюючись не працюють, або працюють тільки по три дні в тиждень.

Слідуючи з герга звіт т. С. Отвіновського, голова будівельного комітету. Він пропонує план будови дому і вказує на причини повільного відношення місцевого робітництва до справи будови Укр. Роб. Дому. Кінчаючи свій звіт, т. голова заявив, що ніякі перешкоди не стримують нас від початку будови, бо все наше свідоме робітництво не тільки певне своєї побіди відносно будови свого власного Укр. Роб. Дому, але й вірить те у певну побуду перебування цілого сучасного ладу.

Після цього згодою від слова т. М. Балазюцького, який висказав свою ширшу симпатію до будови Укр. Роб. Дому, жертовно на ту суму \$50.00, з чого готівкою зложено \$50.00, а решту прирік зложити в найкоротшім часі.

Всіх жерти на цьому вічу на будову Укр. Роб. Дому \$87.55, за що складається жертоводавцем при цей нагоді щиро товариську подяку.

Не обійшлося і тут без кінрянь, викликаних одним з присутніх, який

3 ДІЯЛЬНОСТІ НАШИХ ВІДДІЛІВ.

Веланд, Онт.

З нагоди перенесення Укр. Роб. Дому в Веланд на нове місце влаштування в нас в неділю, 14 листопада і в спеціальний концерт-митинг, в якому взяло участь велике число місцевих робітників і робітниць.

Концерт цей відбувся в Школі короткою вступною промовою, після чого виступили хор і співачка "Інтернаціонал", "Вічний революціонер", "Червоний прапор" і кілька інших пісень. Хор пропів добре, а й Діточа Мандолінова Оркестра показала своїм черговим виступом, що наука не пішла в ліс і в останньому часі зробила значний поступ в науці музики.

В останній концерт виступив т. М. Тимчук з Торонто з довшою промовою про значіння й велику культуру праці нашої організації ТУРФДІМ для українського робітництва в Канаді. Він пояснив присутнім, чому то веландські робітники й робітничі учнівці в склад ескерської організації ТУРФДІМ і яке відношення існує між центральною організацією та її відділами на провінції.

На кінець згавав промовою присутніх, щоб вони стали членами робітничих організацій і працювали солідарно разом із організаціями робітниками в користь робітничої справи.

Другим промовою був т. С. Мук. Висказавши певне признание членом членів Укр. Роб. Дому в Веланд за їх солідарність, невтому працюючи в матеріальній жертові на цей перетин будинку на нове відділення місце, промовою сказав, що до всіх цих жерти і праці спонукала організованих робітників їх свідомість свого спільного інтересу. Будинок перетинено на інше догнінне місце для всіх членів і їхніх дітей, які не потребують чужу милість до Роб. Діт. Школи.

З огляду на те, що в зв'язку з цим перетинанням тяжить ще на Укр. Роб. Дому в Веланд догнін, промовою згадав присутніх, щоб вони своїми жертвами сплатили цей догнін. У відповідь на це присутні зложили, згадав декларували \$45.00.

Жаль тільки, що ця праця перешкодила нашому відділенню в листопадній кампанії для нашої справи. Тут згадав зроблено досі для справи поширення робітничої преси між місцевим робітництвом ще дуже мало й інтенсивна праця для збирання передатку на "Укр.В." в "Робітничо" приєднає-бати гарні успіхи, головно ж тепер, коли передатку на "Укр.В." знижено до двох доларів. Тому то наш відділ повинен подумати ще й заради нас до цього справно серйозно, хоч це вже й досить пізно, але ще не зовсім дає сподівати і ширшою та вмілою працею можна надолжити страчений вже час. Возьміться всі до праці для нашої справи, без якої ми були-б сліпі й не змогли-б зробити й ні одного кроку вперед! Пробаємо нашим ворогом, що ми організувалися не для "протакту" або на "зайвий час", але що наша організація стала тепер раз на все необхідною для нас.

Бо лише в організованій спосіб робітництво зможе набрати знання й свідомість своїх класних інтересів і лише в організованій спосіб робітництво цілого світу зуміє виробити собі краще життя й кращий лад!

Хай-же ніхто з робітників не стоїть осторонь! Всі в разі, всі в боєвій ладі за краще життя для всіх працюючих! А наша робітничая преса — наші очі — буде вестися нас в цей боротьби й освітлювати нам шлях до кращого майбутнього!

Робкор.

Святковий концерт. Транскова, Ман.

В неділю, 14-го листопада і в українське робітництво, що гуртується при У.Р.Д. в Транскові, святкувало четверту річницю смерті наших незабутних героїв - борців, Степана Мельничука, Петра Шеремети й Івана Цепка, котрі змією і гордо віддали своє молоде життя в цілім зв'язанні українського робітництва з селістю Східної Галичини з під гнету польської шпакти.

З цим концерт-святком було зв'язане і свято 9-ої річниці пролетарської революції на сході Європи.

В програмі концерту входили революційні пісні Діточої Мандолінової Оркестри, промови і декламації.

На концерт прибуло поважне число українських робітників і робітниць і зала У.Р.Д. була заповнена по береги.

Промовами на цій концерті були мовили товариші і товаришки, котрі в своїх промовах розказували присутнім про смерть тих молодих борців, котрі зводили боротьбу з польськими панями і жандармами, котрі підбурювали білих робітників і селян до повстання проти польсько-шпакетських заходів над українським народом в Східній Галичині. Вони говорили також про Жовтневий Революцію.

Не було обминути кожну дочку з'являючись, бо забарало-б багато мови, але скажу вкортці, що концерт випав досить гарно.

Прихід з концерту пішов на пресовий фонд "Укр.В.", "Робітнич" і "Ф. Ж."

Присутній.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІ.

Недоля, Вей, Алта. — Допис "Комуністичній фракції" до друку не надіється.

П. Ш. Торонто, Онт. — Вірні до друку не надіється. Пишіть краще про робітничий рух у вашій місцевості.

П. С. Н. Свинт Крік, Б. К. — Цяком годиться з Вами, що тяжко стати письменником. Краще пишіть про місцеві обставини, то помістимо.

О. Ш. Форд Френсес, Онт. — Вірні п. н. "Хайос" не надіється до поміщення на сторінках "Укр.В."

ЗВІТ З ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ОБТЪДКИ.

Едмонтон, Алта.

Порівнюючи теперішній загальний стан наших відділів ТУРФДІМ в західній Канаді з тим, який в бачив під час попередньої моєї організаційної обтѣдки перед двома роками, можна сміливо сказати, що на протязі цих двох років наші організації зробили великий поступ у всіх відділах організаційно-освітнього життя.

Відділ ТУРФДІМ.

У всіх майже відділах ТУРФДІМ зміцнілий великий розмах в тім напрямі, щоб вибитися в вузьких рамках попередньої організаційної життя на ширший шлях економічного й культурно-освітнього розвитку.

Колеса відділу крутили час на митингуваннях, на ухваленнях різних планів і програм, яких не можна було перевести в життя, на читаннях кореспонденцій, дописів і безлічних дискусій і т. ін.

Тепер добувається всюдї стислість і точність події праці поміж окремими комітетами, які понині створюють відповідальність за виконання поручених їм завдань. Заради відділів перевернули розподіл часу і вислуховують звіти різних комітетів, мають певну контролу над всім, що робиться, що має збутися, що добре зроблено, а що треба попрацювати.

При всіх відділах існують відділи Жінки, Секції Молоді, Драматичні, Діточі Школи, і всюдї ведуться освітні курси й школи для неграмотних. Праця у всіх цих секціях розрослася до тих розмірів, що наші дома являються вже за тісні для переведення всіх намічених праць.

Жінки.

Давніше мінги жіночих відділів відбувалися раз в місяць. Зараз жіночі відділи сходяться щотижня, відбуваючи свої ділові мінги, або об'єднуючи час на спільні читання. Велика частина жінок учащає ще й на курси для неграмотних, бо завважили звідкудати до сім між собою неграмотних.

Відділ Секції Молоді.

Хоч від минулого з'їзду, який переважно ухвалою відносно організування Секції Молоді, не проминуло ще й року, проте при кожному відділі ТУРФДІМ не тільки що існує вже відділ С. М., але всі ці відділи зробили великий крок вперед у своїй організації й виявляють велику активність в усіх напрямках організаційного життя.

Лівню часті цілої праці в листопадній кампанії перейняла С. М. на себе. По всіх відділах молоді веде перше, устрогоючи збірні й ріжні свої підприємства в користь виступу преси.

В декотрих місцевостях, куди мав приїхати організатор відділу С. М. наперед, віначували час своїх мінгів і запрошували організатора на ці мінги, щоб він дав їм лекцію.

Свої мінги дав їм лекцію, а свої відписання "Інтернаціоналу".

Одна важлива нестачка залягає в відсутності всіх відділів С. М. — а це брак відповідної бібліотеки з дрібною дитячою літературою, яка змогла-б заінтересувати нашу молоді і дати їм здоровий духовий корм. Тому кінчимо треба нашим організаціям звернути увагу на цю певну нестачку, пам'ятаючи про те, що ця молоді має продовжувати успішно цю працю, яку започаткували її батьки.

Діточі Школи.

В порівнянні з недавнім минулим, коли-то Роб. Діточі Школи існували тільки де-не-де, зараз заприймемо й в цьому напрямі великі успіхи.

Роб. Діточі Школи режуть вже

МАЙЖЕ ПРИ ВСІХ ВІДДІЛАХ ТУРФДІМ І НАВИСЯЮТЬ ДЕСЯТКИ ШКОЛІВ, ЯКИХ ЧИСЛО ЗРОСТАЄ З КОЖНИМ ДНЕМ. ГОЛОВНИМ ПРЕДМЕТОМ НАЧАЛАННЯ В Р.Д. Ш. Є УКРАЇНСЬКА МУЗКА, МУЗИКА І СПІВ.

До успішного розвитку нашого шкільництва причинився немало останній Б.О.К. в Вінніпегу, з якого вийшов колаборатор гурток шпакетів і енергійний учитель, що зараз працює з великим успіхом по відділах ТУРФДІМ.

Драматичні гуртки.

Що до драматичних гурток, то вони не виявили зміцненого поступу. Зараз група драматичних не вступила в роботу ще будучи досить тривалою до справи наших мистецьких вистав і концертів. Ще й досі цю справу трактується переважно як жерело фінансів, а не як справу першодової ваги для організування думок і почувань. Часто заприймається в матори чи співаки брак достаточного підготування, через що вистави й концерти виходять мляво й без відповідного ефекту. Очевидно ріш, що й публіка не може одушевлятися прийомами вистави й тривати охоту приходити на них, наслідком чого виходять і матеріальні втрати для відділів.

Бузо-б дуже пожеланням, коли-б наші драматичні гуртки усьоголявили собі те, про що згадаю вище і поставились більше серйозно до цієї справи, з чого бузо-б і для них і для публіки багато блага користь.

Робітничі Запомого Товариство.

Найкраще зростає число членів Р.Т. Коли перед двома роками й об'єднали територію д'Абербергського Провинсу, то з'явився був на цій території 7 відділів Р.Т. з 150 членами; сьогодні там є 22 відділи Р.Т., які налічують поперех 1000 членів.

Ці успіхи треба завдячити головно активності Провинсу, який за час від провінціального з'їзду успів створити 7 відділів Р.Т. Є ще найліпшим доказом того, що коли Провинс виконує рішення Провінціального з'їзду, то й успіхи мусять бути для пресвітної організації прибудно теж кілька нових відділів, очевидно дев відділів, що були замінені, створено один Жінкидів і цілий ряд відділів Секції Молоді.

На кінець бажано сказати всім членам снів до всіх товаришів і товаришок всіх наших організацій. Пам'ятайте всі про те, що організації є нашим алтарем, що має вижити нас з темоти. Бураказія же дуже добре розуміє і тому так дорожить вона своєю організацією. Вона знає, що без організації вона не була-б в силі панувати над переважаючим чисельно робітництвом. Тому в ній організації має бути першим місці.

Нам, робітникам, треба засвоїти собі це розуміння організації і будувати сильну робітничу організацію, кою змогло-б задовольнити всі потреби працюючої класи.

Фінансовий звіт.

Від Провинсу \$10.00
З колекції вилучено з місцевостей: Дромгелер, Алта. \$7.85
Вей, Алта. 5.00
Колорет, Алта. 6.50
Ледберг, Алта. 14.70
Колорет, Алта. 12.85
Белью, Алта. 11.60
Колмен, Алта. 11.20
Корбін, Б. К. 8.50
Натал, Б. К. 4.50
Кімберлі, Б. К. 4.50
Фібер, Б. К. 30.10
Террі, Алта. 6.15
Медисін Гет, Алта. 9.20

Разом приходу \$124.30
Тискети на потяг \$60.00

Остатє в касі Провинсу \$64.00
І. Кибановський.

ДОТЕПЕРІШНІ УСПІХИ ЛИСТОПADOBОЇ КАМПАЇ.

Колорет, Алта.

Хоч з нашої місцевості не було оголошено ніякої листопадової програми на сторінках "Укр. Роб. Вістї", проте наш маленький листопадовий комітет працює цього року дуже швидко, щоб свою кампанію в користь нашої преси перевести як найуспішніше і щоб з "другорядного становища", на яке присуджено нашу місцевість минулого року, відпрапитися на "першорядне становище" цього року.

Це є провідний ключ нашого Листопаду, що складається з двох товаришів і одної товаришки. І дійсно успіхи його, осигнути в двох перших тижнях листопада, дають нам певні надії, що Листопадовий Комітет свій сьогоднішній ключ здійснить.

За цих перші два тижні він привабив для своєї преси кругло 200 долларів готівкою й десятки нових передплатників. А до того два тижні праці перед ним і він працюватиме з цією енергією аж до успішного закінчення листопадової кампанії. Хай же щастить йому в цьому дати якнайкраще!

Робкор.

В ОБОРОНІ ПРОЛЕТАРСЬКОЇ ЧЕСТІ.

Кічнер, Онт.

Українське робітництво в американському континенті добре знає, що то значить для білого робітництва покласти в слабість або каліцтво маючи найменшого забезпечення на корню години. Хоч-би довелося йому заграти з голоду й з холоду, то пани й пані йому не допоможуть, а робітник хоч-би й хотів помогти, так він не в силі. Робітничі можуть покласти собі взаємні тільки в організаційний спосіб. Це вони добре зрозуміли й тому створили між собою різні допоміжні організації з метою нелення поміч своїм товаришам на випадок їх слабості або каліцтва.

Українське робітництво в Канаді щогуртується при ТУРФДІМ, створює теж для себе таку допоміжну організацію Р.Т., що дає допомогу своїм членам, коли вони попадають в заціли через слабість або каліцтво.

Крім того при кожному відділі Р.Т. завважується час від часу хвилює комітет самопоміччя, коли-то виявляється потреба помогти кожному білому робітничому, що не є членом Р.Т., але чисто людські згляди наказують робітникам помогти таким нещасним одиницям в їх критичному положенні. Такіх випадків було досі дуже багато й наше з'організоване робітництво помагало таким одиницям робити, але теж в організованій формі. Воно вибирало з поміж себе тимчасовий комітет допомоги з кількох членів і цей комітет влаштував збірку для таких людей, віднаказуючись до жертовливості робітників не тільки даної місцевості, але й цілого загалу з'організованого робітництва в Канаді — через свою робітничу пресу. Своєю задоволюючою дією продовжує такий комітет так довго, як довго впливають жертовні дії робітників на намненні шль. Комітет збирає ті жертовні передачі і ті люди, яка просила цієї допомоги, описують він дає точний звіт з цілою залпомовою акції перед тим гуртком, який цей комітет подікав до життя й акції роздаються.

Слід зазначити особу, що з'організоване робітництво, яке цю поміч несе, не сподіється і не домагається від такої людини ніякої подяки, ані не накладає на неї ніяких зобов'язань. Але бують воле, що за зроблені їм добро відплачуються брехнею й нападками. А що й таке можливе, про

те хай послідить слідуючий випадок, що трапився в Кічнері, Онт.

Недавно цьому заведувачу у нас на ному робітничому Павло Вербицький, який звернувся очевидно до нашого відділу Р.Т. з просьбою о поміч. Розмаглюючи цю справу як слід, відділ Р.Т. поручив комітетові хорж завданням дозле цього чоловіка. Комітет сповнив точно й совісно наложене на нього обов'язок, завважив збіркою на місці, порозважав листи по других місцевостях, помітивши відповідну допомогу на сторінках "Укр. Роб. Вістї" і т. д. Що наше з'організоване робітництво відгукувалося ширше на цей завіс, про це хай посвідчать нічче подані цифри.

Жертви наклали, а комітет доручив усі ці жертовні хорому П. Вербицькому. Але що-ж, стаєся? Цей чоловік, забуваючи про обов'язок не тільки віддячити, але й визнати й не визнає, але навіть звичайної людськості, зачав очернювати й полагати не тільки наш комітет, але й нашу цілу організацію Р.Т. поміж її найбільшими ворогами. Цей самий чоловік явно загрозив на місцевих зборах відділу Р.Т., що буде шкідливо нашій організації. В виду того заряд відділу Р.Т. сказав припинити дальшу збірку жертовні на П. Вербицького, а комітет, виконуючи це поручення, повідомив про це всі місцевості, з яких наклали жертовні. Поки одначе це повідомлення не дійшло до них, до комітету наспіли жертовні з Монреалю, Лондоном і Гемілтону, разом на суму \$49.25. Всі ці жертовні одначе комітет звернув назад згаданім місцевостям, бо-ж годі дальше помагати таким людям, що за хліб кидає камінем на організацію Р.Т.

Згадаю на те, що П. Вербицький не перестав ще й досі очернювати безсовісно нашу організацію і бувший комітет допомогти для нього, називаючи їх членами злодіями, ми, бувши членами згаданого комітету пошукаємо себе спонукаючи зробити край цієї поганої роботи П. Вербицького і за винятки приваблюючи осудити як слідує:

Вже жертовні, які вилучили на руки комітету до той хвили, коли заряд відділу кавав застопорити помічу жертовні, доручено хорому П. Вербицькому. Ці жертовні наспіли з Торолд \$52.00, з Тімінон, Онт. \$19.05, з Кічнер і Ватертако \$12.25, з Сент Кічнер \$16.00, з Форт В'юм \$7.00, від т. М. Гоголюка \$1.00, від т. С. Гаврона \$1.00. Разом \$103.00.

Цю суму вилучено П. Вербицькому, на що в нас є докази.

Жертовні, які наспіли після формального припинення помічної акції будують з Монреалю \$29.50, з Лондоном \$12.00, з Гемілтону \$7.75. Разом \$49.25. Ці жертовні звернено назад до тих місцевостей задля негідного відношення П. Вербицького до цієї організації, яка цю поміч для нього з'організувала.

Хто мав-би ще побільше сказати ще до цієї справи, хай зголоситься до заряду відділу Р.Т. в Кічнері, Онт.

За бувший комітет: Н. Бандура, М. Март, 134 Ahrens St. W. P.O. Box 692, Kitchener, Ont.

ПОДАКА ГОЛОВНОМУ ЗАРЯDOBІ Р.Т.

Транскова, Ман.

Оцим складою товариську подяку Головному Зарядові Р.Т. за виплатення мені залпом в сумі \$13.50 за час моєї недути від 11-го до 20-го вересня ч.р.— як також т-п'юнікам хорж за те, що відвідували мене під час недути.

А. Дубас, членкиня Р.Т.

ВІДNOBЛЯЄТЬ ПЕРЕДАТКУ НА "Укр. Робітничі Вістї!"

ЧИ ВИ ВЖЕ ЧИТАЛИ

найновішу книжку відомого робітничого письменника М. ІРЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вишла з друку? Якщо немає її ви самі, або ваш знайомий, то поспішайте купити, а буде мати корисну книжку в хаті. Не тратьте вона вартості навіть тоді, як ви перечитаете її. Це дошка півстї з воєнних часів в Галичині і в життя робітництва в Америці. Коли читаете, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не перечитаете до кінця.

Письменик М. Ірчан сам пережив війну і вірно описує всі ті страші підірвані в старому краю.

Читачи "Карпатської Ніч" в різномірно багато читачів і то в найбільш приступний спосіб, бо ця книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Народування вона на найкращому папері, складена з артистичним малюнком в двох кольорах.

Купити, а ніколи не покладете! Розповсюдуйте ширше цю книжку.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ. Замовлення з гришами посилами на таку адресу:

Українний Labor News Cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.

Товариші! Відновляйте передатку на "Українські Робітничі Вістї!"

ГЕМЛІН ГАРЛЕНД.

"THE SILENT EATERS".

(Взято з твору "Книга про Американських Індіанів", видання Гарпера і Братів в Нью Йорку.)

За спеціальним дозволом автора.

(Переклад М. Волинець)

(Продовження.)

Вони танцювали у великому коді, коло шістьдесять чоловіків і жінок, взвнявши за руки й спустивши очі в землю. Кожний танцюрист був одитий в чистий без вишиванок із шкери оленя одаг. Ніхто не мав ніякої зброї. Вони обережно відійшли далеко назад від білого чоловіка, відкинувши все, на чім лежала його руйнуюча рука. В кожного на голові (навіть в жінок) поваляло пір'я з орла, свите пір'я, і всі були помальовані червоною фарбою, яку приніс Маго з собою — свята фарба, як це вони її називали. Довкола них було багато інших, що пригядалися і тут, то там лежали на землі ті, що впадали в забуття.

Як тільки я приїхав, пісня скінчилася й Маго, що стояв в колі, підвів до горні палицю, що була в його руці й закричав по польському:

"Думаєте мішно лише про те, що ви хочете побачити у забуття й воно так станеться. Старі повинні помолодіти, а хори відужати. Забудьте всяку злобу й ненависть і оберніть всі думки свої до Месії на заході, який вислухає своїх дітей".

Тоді хтось почав іншу пісню і вони знову почали танцювати. Я почав дивитися за чифом і побачив його, що він сидів